

ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Степанко А.В., Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Анотація. У статті подається структура навчальної дисципліни «Фізичне виховання» на факультеті підготовки вчителів початкових класів з врахуванням вимог Болонської декларації.

Ключові слова: підготовка вчителя початкових класів, навчальна програма з фізичного виховання, Болонська система.

Постановка проблеми. Соціально-економічні і політичні зміни, які відбуваються в суспільстві, не залишають осторонь національну систему вищої освіти, яка прагне забезпечити мобільність працевлаштування та підвищити конкурентоспроможність наших випускників у світовому освітньому просторі. Ідеї Болонського процесу передбачають перехід навчання на Європейську кредитно-трансферну систему (ECTS) [1, 3].

Зміни в національній системі освіти зумовлені новими підходами до процесу підготовки педагогічних кадрів, а саме: розробка сучасних, досконаліших механізмів здійснення навчального процесу, чіткіших критеріїв оцінки компетенцій студентів [2].

Фізична культура також піддається впливу змін, що відбуваються в українській вищій школі. Проходить корекція нормативно-програмного, науково-методичного і технологічного забезпечення.

Зміст навчальної програми повинен озброїти майбутнього вчителя початкових класів необхідними компетенціями, що дозволять йому на належному рівні здійснювати організацію фізичного виховання молодших школярів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз доступної нам літератури виявив, що проблему підвищення якості професійної підготовки майбутніх учителів до педагогічної діяльності загалом та її окремі аспекти, висвітлювались в працях А. Алексюк, О. Біди, Я. Болюбаша, О. Вишневецького, Н. Волкова, С. Гончаренка, І. Зязюна, О. Куца, А. Линенка, А. Нісімчука, А. Огністого, О. Пехоти, С. Сисоевої, А. Степанюк, М. Третьякова, М. Фіцули, А.В. Цюся, Б. Шияна та інших вчених.

Професійну підготовку вчителів, які займались фізичним вихованням молодого покоління, досліджували науковці В. Григоренко, М. Данилко, М. Кричфалуший, Г. Ложкін, В. Наумчук, К. Огніста, Т. Овчаренко, А. Цюсь, Б. Шиян, Ю. Шкретій, В. Ялович.

Однак, професійна підготовка вчителя початкових класів до роботи з фізичного виховання, в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (КТСОНП), ще не була досліджена.

Такий стан речей змусив нас переглянути та створити нову навчальну програму, відповідно до вимог кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, через вдосконалення системи занять з фізичного виховання студентів факультету підготовки вчителів початкових класів (ПВПК), згідно принципам і положенням Болонської декларації.

Результати дослідження.

Фізичне виховання викладається у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка на факультеті ПВПК впродовж трьох років (дев'ять кредитів, по три на кожному курсі навчання). Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Першим кроком до формування навчальної програми з фізичного виховання на факультеті ПВПК є опис дисципліни, її академічна характеристика, структура та зміст (табл. 1).

Наступним кроком є формування структури навчальної дисципліни «Фізичне виховання» для факультету ПВПК (табл. 2).

АУДИТОРНА РОБОТА.

Зміст аудиторної роботи складають п'ять змістових модулів. Студенти отримують знання та уміння з основних розділів фізичного виховання, покращують рівень фізичної підготовленості, вносять особисті дані фізичного стану у паспорт здоров'я.

ЗМ1. Теоретичний (базовий) компонент з фізичного виховання. Теоретичні знання формуються у студентів протягом всього періоду вивчення дисципліни. Перевірка теоретичних знань відбувається за допомогою комп'ютерного тестування,

Загальна структура предмета «Фізичне виховання» для студентів факультету ПВПК

Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень	Організаційно-методична характеристика навчальної дисципліни		
	Академічна характеристика	Структура	Зміст
0101 «Педагогічна освіта» 6.010100 «Педагогіка і методика середньої освіти» бакалавр	Рік навчання: 1, 2, 3 Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Кількість тижнів навчання: 81 Кількість годин на тиждень: 4 Позиція за базовим навчальним планом: обов'язковий. Кількість ECTS кредитів: 9 Вид підсумкового контролю: залік	Кількість залікових кредитів та змістових модулів з них: 9 — (12+1) ЗМ Кількість годин: Лекції (теоретична підготовка): 30 год. Практичні заняття: 132 год. Самостійна робота: 81 год. Індивідуальна робота: 81 год. Вид контролю: залік 2, 4, 6 — семестри) Система оцінювання: 100 бальна	Мета дисципліни «Фізичне виховання» у вищому закладі освіти — послідовне формування фізичної культури особистості фахівця відповідного рівня освіти. Головним критерієм ефективності фізичного виховання випускника вищого навчального закладу є: знання і дотримання основ здорового способу життя; знання основ організації і методики найбільш ефективних видів і форм раціональної рухової діяльності й уміння застосувати їх на практиці у своїй фізичній активності; знання основ методики оздоровлення і фізичного удосконалювання традиційними і нетрадиційними засобами та методами фізичної культури; знання основ професійно-прикладної фізичної підготовки й уміння застосовувати їх на практиці; знання основ фізичного виховання різних верств населення; сформована навичка до щоденних занять фізичними вправами у різноманітних раціональних формах; систематичне фізичне тренування з оздоровчою або спортивною спрямованістю; виконання нормативів професійно-прикладної фізичної підготовленості; поінформованість про всі головні цінності фізичної культури і спорту.

Таблиця 2

Структура навчальної дисципліни «Фізичне виховання» для студентів факультету підготовки вчителів початкових класів

Модулі	Змістові модулі	Сума балів	Усього
1. Аудиторна робота	1. Теоретичний (базовий) компонент	10	47
	2. Методичний (базовий) компонент	14	
	3. Ведення паспорту здоров'я	4	
	4. Фізична підготовка	10	
	5. Відвідування занять	9	
2. Індивідуальна робота	1. Теоретичний (елективний) компонент	5	29
	2. Методичний (елективний) компонент	14	
	3. Участь у змаганнях	1	
	4. Фізична підготовка	9	
3. Самостійна робота	1. Теоретичний компонент	2	24
	2. Методичний компонент	14	
	3. Фізкультурно-оздоровчі заняття	4	
	4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	4	

за яке студент може отримати 10 балів. Ще 5 балів він набирає за додаткові питання (п'ять питань), які розглядались на індивідуальній роботі.

ЗМ2. Методичний (базовий) компонент з фізичного виховання. Студенти оволодівають практичними вміннями та навичками, які оцінюються під час проведення стройових і загальнорозвиваючих вправ, ранкової і ритмічної гімнастики, рухливих ігор та естафет, вправ для розвитку та конт-

ролю фізичних якостей, фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів, різних частин уроку і уроку в цілому.

Виконання безпомилково одного завдання оцінюється у 2 бали; допущення 1—2 помилки — 1 бал; за 3-и помилки і більше студент отримує 0 балів. За змістовий модуль №2 студент може отримати 14 балів.

ЗМ3. Ведення паспорту здоров'я. Ведення паспорту здоров'я оцінюється у 4 бали. Сюди входить

вміння студента визначати функціональний стан організму за методикою Г.Л. Апанасенка, а саме: частоту серцевих скорочень, артеріальний тиск, життєву ємність легень і т.д., а також заповнення таблиці оцінки рівня соматичного здоров'я в зошиті.

ЗМ4. Фізична підготовка. Здійснюється покращення особистого рівня фізичної підготовленості. Оцінювання (10 балів за кредит) здійснюється за таблицею контролю рівня фізичної підготовленості (табл. 3). Результати заноситься в таблицю даних фізичної підготовленості протягом всього періоду навчання.

ЗМ5. Відвідування занять. За умови активної роботи на академічному занятті студент отримує 1 бал. Якщо студент присутній на занятті у спортивній формі, проте не займається через поважні на те причини (хвороба, травма і т.п.), і виконує завдання методичного характеру, він отримує 0,5 бала.

ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА.

На цих заняттях деталізується інформація про розділи програми, які вивчаються під час аудиторної роботи. Отримати бали на індивідуальних

заняттях студенти можуть завдяки: опрацюванню тем, що не включені в навчальну програму як обов'язкові; участі у змаганнях на першість групи, курсу та факультету; відвідуванню занять в групі спортивного відділення (ГСВ); розвитку фізичних якостей.

Окрім цього, для студентів, що були відсутні на аудиторному занятті з поважної причини, дається можливість здобути знання і уміння на індивідуальній роботі.

ЗМ1. Теоретична підготовка (елективний компонент). Теоретичні знання отримані на індивідуальних заняттях контролюються за допомогою комп'ютерного тестування. Питання будуть включені в загальне комп'ютерне тестування, яке проводиться на одному із занять аудиторної роботи. За додаткові питання під час комп'ютерного тестування студент зможе набрати 5 балів (п'ять питань, по одному балу за кожне правильно розв'язане питання).

ЗМ2. Методична підготовка (елективний компонент). Студенти, які пропустили академічне заняття

Таблиця 3

Таблиця контролю за рівнем фізичної підготовленості (дівчата, хлопці)

Тести	Бали	Стать	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1
			Біг 2000 м — дів., 3000 м — хл.	д*	13,00	12,45	12,30	11,53	11,20	10,54	10,30	10,11
	х*	16,30	16,02	15,40	15,00	14,30	13,42	13,05	12,30	12,00	11,32	
Віджимання	д	7	9	11	13	16	17	19	21	24	25	
	х	20	22	26	30	32	35	38	41	44	48	
Підтягування	д	1/2	—	1	—	2	—	3	—	4	—	
	х	8	9	10	11	12	13	14	15	16	20	
Вис на турніку	д	5	7	9	11	13	15	17	19	21	29	
	х	10	17	23	29	35	40	47	54	60	66	
Підйом в сід за 1 хв.	д	28	30	33	35	37	38	42	45	47	48	
	х	28	31	34	38	40	43	47	50	53	55	
Стрибок у довжину	д	160	165	172	178	184	190	196	207	210	215	
	х	190	200	207	216	224	233	241	253	260	265	
Стрибок угору	д	30	32	36	38	40	41	44	45	46	48	
	х	35	37	39	42	45	49	52	54	56	57	
Біг на 100 м	д	18,2	17,8	17,3	17,0	16,0	16,2	15,6	15,1	14,8	14,3	
	х	15,5	15,2	14,9	14,7	14,4	14,2	13,9	13,5	13,2	13,	
Човниковий біг 4x9 м	д	12,0	11,8	11,5	11,3	11,1	10,8	10,5	10,4	10,2	9,8	
	х	10,7	10,4	10,2	9,9	9,7	9,4	9,2	9,0	8,8	8,5	
Нахил тулуба вперед	д	7	8	10	12	14	15	17	19	20	25	
	х	7	8	10	11	13	14	16	18	19	23	
Рівні підготовленості		Низький		Нижче середнього		Середній		Вище середнього		Високий		

д* — дівчата; х* — хлопці;

з поважної причини під час індивідуальної роботи мають змогу отримати інформацію з аудиторного заняття, на якому вони були відсутні. Активне виконання практичного завдання на індивідуальній роботі дає можливість додатково отримати 2 бали. Загалом, за змістовий модуль №2, студент може набрати 14 балів.

ЗМ3. Участь у змаганнях. За участь у змаганні на першість групи студент отримує 0,5 бала; у змаганнях за групу та за факультет — 1 бал. Студент може брати участь у змаганнях декілька разів, проте сума набраних балів за індивідуальну роботу в цілому за кредит не повинна перевищувати 29 балів. У ТНПУ розроблена шкала нарахування додаткових кредитів студентам, що приймають участь у змаганнях (табл. 4) [4].

ЗМ4. Фізична підготовка. За активну роботу над розвитком фізичних якостей на індивідуальних заняттях студент може набрати 9 балів (по одному балу за одне заняття).

САМОСТІЙНА РОБОТА.

Включає в себе: виконання елементів програмного матеріалу самостійно; роботу в інформаційній мережі та з науково-методичною літературою; виконання в зошиті для практичних занять домашніх завдань; виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ); відвідування спортивних гуртків та секцій, а також участь у спортивних змаганнях поза межами вузу.

Спеціально для полегшення самостійного навчання студентів розроблено інтерактивні курси, які поміщено в загально університетську мережу та доступні з будь-якого університетського комп'ютеру [5].

ІНТЕРНЕТ АДРЕСИ:

http://www.tspu.edu.ua/subjects/75/PVPRK_fv/fiz_vih.htm — фізичне виховання для студентів факультету підготовки вчителів початкових класів;

http://www.tspu.edu.ua/subjects/75/PVPRK_fv/prak_rek.htm — практичні рекомендації з проведення занять з фізичного виховання для студентів факультету підготовки вчителів початкових класів.

ЗМ1. Теоретична підготовка. За самостійну роботу з науково-методичною літературою студент отримує 2 бали за один кредит.

ЗМ2. Методична підготовка. Безпомилкове написання одного завдання оцінюється у 2 бали; допущення 1—2 помилки — 1 бал; за 3-и помилки і більше студент отримує 0 балів. Виконання домашніх завдань в зошиті, загалом, за один кредит оцінюється у 14 балів.

ЗМ3. Фізкультурно-оздоровчі заняття. Виконання ранкової гігієнічної гімнастики, фізкультпауз, фізкультхвилинок та загально-розвиваючих вправ оцінюється у 1 бал. Додатково до самостійної роботи відноситься відвідування спортивних секцій та гуртків за межами вузу, за що також студент отримує 1 бал. За участь у змаганнях за межами вузу (першість міста, області, району, України) студент отримує 2 бали. Загалом, цей змістовий модуль оцінюється у 4 бали.

ЗМ3. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ). На основі отриманих знань, умінь і навичок, які студенти отримують в процесі лекційних, семінарських та практичних занять, здійснюється виконання ІНДЗ [1]. За нього студенти можуть отримати максимум 4 бали.

Наступним кроком є формування навчальної програми. Пропонуємо зразок робочої програми першого кредиту з фізичного виховання для студентів факультету ПВПК (табл. 5).

Висновки.

Реалізація на практиці навчальної програми дозволить:

- покращити якість підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи з фізичного виховання з молодшими школярами;
- поєднати дидактичну і методичну сторони підготовки педагога;
- готувати фахівця, який відповідатиме європейському ринку праці;
- підвищити мобільність;
- посилити конкурентоспроможність Європейської системи освіти [6].

Таблиця 4

Кількість кредитів зараховується в залежності від рангу змагань та зайнятого місця

Змагання різного рангу	Кількість кредитів			
	1—3 місце	4—6 місце	7—10 місце	участь
Міжнародні змагання*	4,0	3,5	3,0	2,5*
Всеукраїнські змагання**	3,0	2,5	2,0	1,0**
Змагання обласного рівня***	2,0	1,5	1	0,5***

* — Олімпійські Ігри, чемпіонати (першості, кубки) світу і Європи, континентів, Всесвітні універсиади;

** — чемпіонати (першості, кубки) України видів спорту, студентські універсиади;

*** — чемпіонати і першості області.

Робоча програма з фізичного виховання для студентів факультету «підготовки вчителів початкових класів»
Кредит № 1

№	Зміст аудиторного заняття		Зміст індивідуального заняття		Зміст самостійного заняття
1	Т*	ОГЛЯДОВА лекція: 1. Основні поняття, структура курсу «Фізичне виховання», розподіл навчального матеріалу за кредитами, залікові вимоги, техніка безпеки під час занять фізичними вправами, одяг і взуття для занять фізичними вправами. 2. Знання про психолого-педагогічні особливості молодших школярів у процесі занять фізичними вправами. 3. Знання про засоби, методи та форми фізичного виховання молодших школярів. 4. Основні стройові поняття, прийоми та команди. 5. Види ЗРВ. 6. Правила уточнення та скорочення назви та запису ЗРВ.	В*	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Ведення паспорту здоров'я.
			Д*	1. Значення фізичної культури для здоров'я молодших школярів.	
	П*		В	1. Розвиток фізичних якостей (гнучкість).	1. Виконання ранкової гігієнічної зарядки (РГГ), фізкультхвилинки (ФХ) та фізкультпаузи (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (гнучкість).	
2	Т	1. Стройові поняття (стрій, шеренга, колона, прийоми та команди). 2. Значення стройових вправ. Методичні поради щодо вивчення стройових вправ. 3. Рапорт чергового (теоретичний аспект питання). 4. Програма навчання стройової вправи (теоретичний компонент).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати програму навчання стройової вправи. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Біологічна потреба організму в рухах.	
	П	1. Основні стройові прийоми та команди; 2. Рапорт чергового (практичний аспект питання). 3. Програма навчання стройової вправи. (практичний компонент). 4. Розвиток фізичних якостей (швидкість). 5. Тестування фізичної підготовленості (нахил вперед).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ) та (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (спритність).	
3	Т	1. Вивчення ЗРВ: спеціальні вимоги до проведення ЗРВ. 2. Методика вивчення і проведення ЗРВ. 3. ЗРВ імітаційного характеру (теоретичний компонент).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати 5 ЗРВ імітаційного характеру. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Зміст і форма фізичних вправ.	
	П	1. ЗРВ імітаційного характеру (практичний компонент). 2. Навчання стройової вправи за програмою (на оцінку). 3. Розвиток фізичних якостей (сила, прудкість). 4. Тестування фізичної підготовленості (біг 100 м.).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).

			Д	1. Розвиток фізичних якостей (пруdkість, сила).	
4	Т	1. Вивчення основних стійок. 2. ЗРВ для м'язів шиї (теоретичний компонент).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати 5 ЗРВ для м'язів шиї. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Задачі фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку.	
	П	1. ЗРВ для м'язів шиї (практичний компонент). 2. ЗРВ імітаційного характеру (на оцінку). 3. Основні положення голови. 4. Розвиток фізичних якостей (сила). 5. Тестування фізичної підготовленості (вис на зігнутих руках, «човниковий біг»).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (сила).	
5	Т	1. Правила уточнення назви та запису ЗРВ. 2. ЗРВ для м'язів рук та плечового поясу (теоретичний компонент).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати 10 ЗРВ для м'язів рук і плечового поясу. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Вікові особливості фізичного розвитку і фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку.	
	П	1. Основні положення кистей та рук. 2. ЗРВ для м'язів рук і плечового поясу (практичний компонент). 3. ЗРВ для м'язів шиї (на оцінку). 4. Розвиток фізичних якостей (витривалість, сила). 5. Тестування фізичної підготовленості (стрибок в довжину з місця, підтягування).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (сила, швидкість).	
6	Т	1. Правила скорочення назви та запису ЗРВ. 2. ЗРВ для м'язів тулуба з використанням упорів (теоретичний компонент).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати 10 ЗРВ для м'язів тулуба з використанням упорів та сидів. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Гігієнічні правила виконання фізичних вправ молодшими школярами.	
	П	1. Основні види упорів та сидів. 2. ЗРВ для м'язів тулуба з використанням упорів та сидів (практичний компонент). 3. ЗРВ для м'язів рук та плечового поясу (на оцінку). 4. Розвиток фізичних якостей (витривалість). 5. Тестування фізичної підготовленості (згинання і розгинання рук від опори).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (витривалість, гнучкість).	
7	Т	1. ЗРВ для м'язів тулуба з використанням махів, випадів, присідів та стрибків (теоретичний компонент).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати 10 вправ для м'язів ніг з використанням присідів, випадів, махів та стрибків. 3. Ведення паспорту здоров'я.

			Д	1. Самоконтроль за станом організму під час занять фізичними вправами.	
	П	1. ЗРВ для м'язів ніг з використанням махів, випадів, присідів та стрибків (практичний аспект питання). 2. ЗРВ для м'язів тулуба з використанням упорів (на оцінку). 3. Розвиток фізичних якостей (гнучкість). 4. Тестування фізичної підготовленості (біг 2000 м).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (витривалість).	
8	Т	Комп'ютерне тестування Семинар 1. Знання про психолого-педагогічні особливості молодших школярів у процесі занять фізичними вправами. 2. Знання про засоби, методи та форми фізичного виховання молодших школярів. 3. Основні стройові поняття, прийоми та команди. 4. Види ЗРВ. 5. Правила уточнення та скорочення назви та запису ЗРВ.	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати 10 ЗРВ для м'язів ніг з використанням махів, випадів, присідів та стрибків. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Правила поведінки в разі перших ознак захворювання	
	П		В		1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).
			Д	1. Розвиток фізичних якостей (пружність).	
9	Т	1. Стройові вправи: вивчення способів розмикань. 2. Проведення ЗРВ для м'язів ніг з використанням махів, випадів, присідів та стрибків (на оцінку).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Опрацювання літератури з означених питань. 2. Написати методичку навчання способу розмикання. 3. Ведення паспорту здоров'я.
			Д	1. Етапи вивчення вправи (початкового, поглибленого, удосконалення).	
	П	1. Задача контрольних нормативів (стрибок угору, згинання-розгинання тулуба з положення лежачи); 2. ЗРВ для м'язів тулуба з використанням махів, випадів, присідів та стрибків (на оцінку).	В	Усі питання, які розглядались на аудиторній роботі.	1. Виконання (РГГ), (ФХ), (ФП).
			Д	1. Удосконалення фізичних якостей (швидкість).	

Т* — теоретична частина заняття; П* — практична частина заняття; В* — зміст індивідуального заняття, для студентів, що були відсутні на аудиторній роботі; Д* — зміст індивідуального заняття, для студентів, що хочуть отримати додаткові бали.

Список літератури

1. Грубінко В.В., Гузар О.В., Бабин І.І. Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2004. — 48с.
2. Кравченко Л.С. та інші. Застосування кредитно-модульно-рейтингової системи в навчальному процесі з фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів України. Буковинський науковий спортивний вісник. Випуск 2. — Чернівці, 2005. — 222 с.
3. Нормативно-правові документи з питань вищої освіти / За ред. Я.Я. Болюбаша. — 2004. — 304 с.
4. Огнистий А.В. та ін. Студентський спорт — проблеми та перспективи в умовах Болонської декларації / Молода спортивна наука України: Зб. наук.

- праць з галузі фізичної культури та спорту. Анотації, зміст та допоміжні індекси. Вип. 11: У 5-и т. — Львів: НВК «Українські технології», 2007. — 332 с.
5. *Степанко А.В.* Зошит для практичних занять з фізичного виховання. — Тернопіль: ТНПУ, 2006. — 48 с.
6. *Степко М.Ф., Болюбаши, Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І.* Вища освіта України і Болонський процес // Навчальна програма. — Київ –Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В.Гнатюка, 2004. — 18 с.

Надійшла до редакції 12.12.2007

Степанко А.В. Преподавание дисциплины «физическое воспитание» для студентов факультета подготовки учителей начальных классов в условиях кредитно-трансферной системы организации учебного процесса. В статье дается структура учебной дисциплины «Физическое воспитание» на факультете подготовки учителей начальных классов с учетом требований Болонской декларации.

Ключевые слова: подготовка учителя начальных классов, учебная программа по физическому воспитанию, Болонская система.

Stepanko A.V. Teaching of discipline «physical education» for the students of faculty of preparation of teachers of initial classes in the conditions of the credit-transfer system of organization of educational process.

In the article the structure of educational discipline is given «Physical education», on the faculty of preparation the class primary teachers of taking into account the requirements of Bolon' declaration.

Keywords: preparation class primary teacher, on-line tutorial from physical education, Bolon' system.

Чюва книжка

- Х98** **Худолій О.М.** Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: Навч. посібник. — Харків: «ОВС», 2007. — 408 с.: іл. ISBN 966-7858-50-2.

У навчальному посібнику розглянуті загальні питання теорії фізичного виховання, а також теорія і методика розвитку рухових здібностей та навчання фізичним вправам.

Посібник рекомендовано викладачам і студентам факультетів фізичного виховання вищих педагогічних навчальних закладів III—IV рівня акредитації та вчителям фізичної культури середніх загальноосвітніх шкіл.